



**OBČINA DIVAČA
ŽUPANJA**

Kolodvorska ulica 3/a, 6215 Divača

Tel.: 05/731 09 30

www.divaca.si; obcina@divaca.si

Občinski svet Občine Divača

Kolodvorska ulica 3a

6215 Divača

Številka: 007-0002/2022-12

Datum: 21. 08. 2023

**ZADEVA: PREDLOG ODLOKA O NAČINU OPRAVLJANJA OBVEZNE
OBČINSKE GOSPODARSKE JAVNE SLUŽBE POMOČI,
OSKRBE IN NAMESTITVE ZAPUŠČENIH ŽIVALI V
ZAVETIŠČU NA OBMOČJU OBČINE DIVAČA**

PREDLAGATELJ: Alenka Štrucl Dovgan, županja občine Divača

PRIPRAVLJAVCI: Inštitut za lokalno samoupravo Maribor

izr. prof. dr. Boštjan Brezovnik, univ. dipl. pravnik

Vesna Mihovilovič, mag. prava

Občinska uprava Občine Divača

POROČEVALCI: Inštitut za lokalno samoupravo Maribor

izr. prof. dr. Boštjan Brezovnik, univ. dipl. pravnik

Vesna Mihovilovič, mag. prava

Občinska uprava Občine Divača

PRAVNA PODLAGA: 61. člen Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/ (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 – ZUJF, 14/15 – ZUUJFO, 11/18 – ZSPDSLS-1, 30/18, 61/20 – ZIUZEOP-A in 80/20 – ZIUOOPE), 27. člen Zakona o zaščiti živali /ZZZiv/ (Uradni list RS, št. 38/13 – uradno prečiščeno besedilo, 21/18 – ZNOrg, 92/20 in 159/21), 3. in 7. člen Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ (Uradni list RS, št. 32/93, 30/98, 127/06-ZJZP, 38/10-ZUKN, 57/11-ORZGJS40), Pravilnik o pogojih za zavetišča za zapuščene živali (Uradni list RS, št. 45/00 in 78/04), 16. člen Statuta Občine Divača (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 4/2014, 24/2014, 9/2015, 55/2017, 4/2019) in 71. člen Poslovnika Občinskega sveta Občine Divača (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 4/2014, 9/2015, 4/2019, 15/2023)

OBRAZLOŽITEV:

1 Pravni temelj za sprejem odloka

Državni zbor RS je v letu 1999 sprejel Zakon o zaščiti živali /ZZZiv/ (Uradni list RS, št. 38/13 – uradno prečiščeno besedilo, 21/18 – ZNOrg, 92/20 in 159/21). V letu 2021 je bila sprejeta

obsežna sprememba navedenega zakona (Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o zaščiti živali /ZZZiv-E/ (Uradni list RS, št. 159/2021)), ki uvaja določene novosti tudi na področju izvajanja gospodarske javne službe pomoči, oskrbe in namestitve zapuščenih živali v zavetišču.

V skladu s 27. členom Zakona o zaščiti živali /ZZZiv/ se zapuščenim živalim zagotovi pomoč, oskrba in namestitev v zavetišču. Zagotovitev zavetišča pa je lokalna zadeva javnega pomena, ki se izvršuje kot javna služba, pri čemer mora biti na vsakih 800 registriranih psov v občini zagotovljeno eno mesto v zavetišču. Imetnik zavetišča je lahko občina oziroma vsaka fizična ali pravna oseba, ki izpolnjuje predpisane pogoje. Izpolnjevanje navedenih pogojev za začetek delovanja zavetišča pa ugotavlja upravni organ, pristojen za veterinarstvo, v upravnem postopku.

Na tem mestu je potrebno opomniti, da je leta 2000 minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, v skladu z Zakonom o zaščiti živali /ZZZiv/ sprejel Pravilnik o pogojih za zavetišča za zapuščene živali (Uradni list RS, št. 45/00 in 78/04), s katerim je določil pogoje, ki jih morajo izpolnjevati zavetišča za zapuščene živali, uredil sprejem in oddajo živali, določil pogoje za namestitev in oskrbo živali, evidence ter veterinarsko-sanitarni red zavetišč (1. člen navedenega pravilnika).

Način opravljanja gospodarske javne službe predpiše občina. Zakon o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ v drugem odstavku 3. člena predvideva izdajo posebnega predpisa (odlok občine) o načinu opravljanja javne službe. Z navedenim odlokom mora občina, kot izhaja iz 7. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, za posamezno gospodarsko javno službo določiti:

- organizacijska in prostorska zasnova njihovega opravljanja po vrstah in številu izvajalcev (v režijskem obratu, javnem gospodarskem zavodu, javnem podjetju, na podlagi koncesije ali javnih kapitalskih vložkov);
- vrsta in obseg javnih dobrin ter njihova prostorska razporeditev;
- pogoji za zagotavljanje in uporabo javnih dobrin;
- pravice in obveznosti uporabnikov;
- viri financiranja gospodarskih javnih služb in način njihovega oblikovanja;
- vrsta in obseg objektov in naprav, potrebnih za izvajanje gospodarske javne službe, ki so lastnina republike ali lokalne skupnosti ter del javne lastnine, ki je javno dobro in varstvo, ki ga uživa;
- drugi elementi pomembni za opravljanje in razvoj gospodarske javne službe.

1.1 Dejavnost javne službe

Prvenstvena obveznost zakonodajalca pri ureditvi splošnega pravnega okvira javne službe je določitev dejavnosti, ki naj se izvaja v javnem interesu. Od vsebine javnega interesa in narave dejavnosti, ki je bodisi gospodarska (tržna) bodisi negospodarska (netržna), pa je odvisna ureditev javnopravnega režima posamezne javne službe, ki pa zajema tudi določitev izvajalskih oblik.

Temelj dejavnosti javne službe je zagotavljanje javnih dobrin, ki so lahko ali določeni proizvodi, storitve, družbena razmerja ali družbeno stanje, in so pogosto predmet človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Skladno z navedenim moramo opomniti, da je zakonodajalec s 27. členom Zakona o zaščiti živali /ZZZiv/ določil, da se zapuščenim živalim zagotovi pomoč, oskrba in namestitev v zavetišču. Zagotovitev zavetišča pa je lokalna zadeva javnega pomena,

ki se izvršuje kot javna služba. Nadalje je s prvim odstavkom 28. člena Zakona o zaščiti živali /ZZZiv/ določil, da imetnik zavetišča¹ opravlja naslednje naloge:

- sprejema prijave o zapuščenih živalih;
- zagotavlja potrebno veterinarsko pomoč zapuščenim živalim;
- zagotavlja ulov, prevoz, namestitvev in oskrbo zapuščenih živali v zavetišču;
- skrbi za iskanje skrbnikov teh živali oziroma prodajo ali oddajo živali novim skrbnikom;
- zagotavlja označevanje in registracijo zapuščenih živali v skladu s predpisi.

1.2 Obveznosti javne službe

Obveznosti javne službe so bistven element opredelitve pojma javne službe in jih razumemo kot posebne obveznosti, ki jih imajo izvajalci javnih služb in ki so jim naložene pri izvajanju dejavnosti javne službe. V pravu EU ne zasledimo vnaprejšnje opredelitve pojma javne službe, pač pa pade pod pravni režim, ki zadeva (gospodarske) javne službe, vsaka (gospodarska) dejavnost, pri kateri je mogoče najti z akti oblasti določene posebne obveznosti v javnem interesu.

Te obveznosti pa morajo biti naložene skladno z načeli in pravili prava EU z ustreznim aktom nacionalne zakonodaje. Načela, ki jih je pri tem potrebno upoštevati, pa so zlasti:

- 'načelo zanesljivosti prava': obveznosti javne službe morajo biti določene jasno in določno; pri tem morajo biti v zvezi s storitvami javne službe, na katero se nanašajo;
- 'načelo prepovedi diskriminacije'²: čeprav je v pravu EU ta prepoved relativno široka, je po naravi stvari glede obveznosti javne službe uporabna prepoved diskriminacije na podlagi nacionalnosti; obveznosti javne službe morajo biti določene enako za vse izvajalce javne službe, ne glede na njihov sedež v državah članicah EU;
- 'načelo preglednosti (transparentnosti)'³: obveznosti javne službe morajo biti določene v objavljenem aktu in na pregleden način;
- 'načelo sorazmernosti': gre za razmerje med obveznostmi javne službe in javnim interesom, zaradi katerega so naložene; obveznosti javne službe morajo biti določene tako, da objektivno prispevajo k javnemu interesu, zaradi katerega so vzpostavljene, da predstavljajo najblažje breme izvajalcev in da so po svojih posledicah primerljive pomenu javnega interesa (več Šturm, 1995a: 17-18; Šturm, 1995b: 20-21) (Pirnat, 2004: 3-4).

Ob navedenem pa je mogoče v sektorskih predpisih s posameznih področij, zlasti v smernicah, najti številne določbe, ki bodisi neposredno nalagajo državam članicam, da določijo nekatere obveznosti javne službe, ali pa jim to vsaj dovoljujejo. V teh predpisih pa zasledimo skupen nabor obveznosti javne službe v pravu ES. Gre zlasti za naslednje obveznosti:

- univerzalne storitve;
- trajnost;
- kvaliteta storitev;
- dostopnost in
- varstvo uporabnikov (Green paper on services of general interest, 2003: 16-18).

¹ V skladu s tretjim odstavkom 27. člena Zakona o zaščiti živali /ZZZiv/ je imetnik zavetišča lahko občina oziroma vsaka fizična ali pravna oseba, ki izpolnjuje predpisane pogoje.

² Načelo nediskriminatornosti ali enakega obravnavanja določa, da je treba enake subjekte obravnavati enako in različne različno, razen v primerih, ko je različno obravnavanje dovoljeno. Kljub vse splošni prepoznavnosti in priznanosti pa uporaba načela vedno ni povsem preprosta.

³ Načelo transparentnosti zasledimo med temeljnimi pravicami, ki jih varujejo gotovo vse evropske države. Navadno se to načelo pojavlja v povezavi ali kot podnačelo širšega načela zakonitosti. V ožjem smislu daje posameznikom pravico, da so seznanjeni s pravnimi akti, ki jih obvezujejo, širša interpretacija načela pa daje državljanom tudi pravico vpogleda v sam postopek sprejemanja oziroma odločanja (več o načelu transparentnosti v pravu ES Grilc & Ilešič, 2001: 147-149).

Seveda pa je mogoče na posameznih področjih najti še dodatne obveznosti javne službe kot npr. varnosti, zanesljivost oskrbe, pluralizem medijev itn. (Green paper on services of general interest, 2003: poglavje 3.2).

1.2.1 Univerzalne storitve

Pojem univerzalne storitve zasledimo prvič v Communication to the Council and European parliament on the Consultation on the Review of the Situation in the Telecommunications Services sector iz leta 1993, v katerem je Evropska komisija izpostavila potrebo po jasni definiciji pojma univerzalne storitve⁴, kot posebne obveznosti in določila vsebino nekaterih načel, ki tvorijo pojem univerzalne storitve na področju telekomunikacij. Kasneje je komisija v Council Resolution of 7 February 1994 on universal service principles in the telecommunications sector (Uradni list EU C 48, 16.2.1994) opredelila splošna načela pojma univerzalne storitve in izpostavila, da so načelo univerzalnosti, enakosti in stalnosti (trajnosti) temelj obveznosti javne službe, s katero se zagotavlja dostop do storitev določene kakovosti vsem uporabnikom na določenem ozemlju ne glede na njihovo lokacijo in po sprejemljivi ceni. Na tem mestu moramo omeniti še Council Resolution of 18 September 1995 on the implementation of the future regulatory framework for telecommunications (Uradni list EU C 258, 3.10.1995), v katerem je Svet Evropske unije izpostavil nujno po ohranjanju in razvoju pojma univerzalne storitve z upoštevanjem načel transparentnosti, sorazmernosti in nediskriminatornosti, ki pa jih je, kot izhaja iz Direktive 2002/22/EC⁵, pri implementaciji univerzalne storitve potrebno spoštovati.

Jasno definicijo pojma univerzalne storitve na področju telekomunikacij zasledimo v Direktivi 97/33/EC⁶ in se nanaša na minimum storitev določene kvalitete, ki so dostopne vsem uporabnikom ne glede na njihovo lokacijo po sprejemljivih cenah. Z razvojem sicer novega koncepta t.i. univerzalne storitve je evropska komisija uspela zmanjšati napetost med upravnopravnim režimom javne službe in režimom svobodnega trga. Pod pojmom univerzalne storitve tako dandanes razumemo posebno obveznost izvajalcev javne službe, da zagotovijo določene storitve vsem uporabnikom na določenem ozemlju, ne glede na njihovo lokacijo in po sprejemljivi ceni. Cena torej ni nujno enaka za vse uporabnike, čeprav je lahko seveda v nacionalni zakonodaji tako določeno, vendar pa je implicirano v tej obveznosti, da je za nekatere uporabnike cena manjša, kot bi bila ekonomska cena. Namen te obveznosti je zagotoviti pokritje celotnega ozemlja z minimalnim obsegom storitev javne službe za doseganje pomembnih javnih interesov (enakomeren razvoj, ohranjanje poselitve ...).

V skladu z navedenim moramo opomniti na določilo 5. člena veljavnega Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki (z implementiranim načelom univerzalnosti) določa, da so javne dobrine pod enakimi z zakonom ali odlokom lokalne skupnosti določenimi pogoji dostopne

⁴ Communication to the Council and European parliament on the Consultation on the Review of the Situation in the Telecommunications Services sector ... stran 9. Potrebo po jasni definiciji pojma javne službe na ravni EU je Komisija izpostavila tudi v Communication from the Commission on universal service for telecommunications in the perspective of a fully liberalised environment COM(96) 73 final, stran 4. V slednjem aktu je še izpostavila, da posebna obveznost univerzalne storitve obsega tudi obveznost zagotavljanja dostopa do javnega telefonskega omrežja vsem uporabnikom.

⁵ Directive 2002/22/EC of the European Parliament and of the Council of 7 March 2002 on universal service and users' rights relating to electronic communications network and services (Universal Service Directive) (Uradni list EU L 108, 24.4.2002).

⁶ Directive 97/33/EC of the European Parliament and the Council of 30 June 1997 on interconnection in Telecommunications with regard to ensuring universal service and interoperability through application of the principles of Open Network Provision (ONP), (Uradni list EU L 199, 26.7.1997). Podobno definicijo pojma univerzalne storitve zasledimo tudi v sektorski zakonodaji z drugih področij, npr. s področja poštne storitve v Directive 97/67/EC of the European parliament and of the Council of 15 December 1997 on common rules for the development of the internal market of Community postal services and the improvement of quality of service (Uradni list EU L, 21.1.1998), ki je bila spremenjena z Direktivo 2002/39/EC (Uradni list EU L, 5.7.2002).

vsakomur. Uporaba javnih dobrin, ki se zagotavlja z obvezno gospodarsko javno službo pomoči, oskrbe in namestitve zapuščenih živali v zavetišču je obvezna, kar izhaja tudi iz določila 27. člena Zakona o zaščiti živali /ZZZiv/.

Ob navedenem pa so vsebinsko pomembna tudi določila, ki se nanašajo na določanje cen storitev pomoči, oskrbe in namestitve zapuščenih živali v zavetišču. Tako je z desetim in enajstim odstavkom 31. člena Zakona o zaščiti živali /ZZZiv/ določeno, da podrobnejša merila za izračun stroškov iz petega (stroški, ki jih krije občina v zvezi z zapuščenimi živalmi) in devetega odstavka (stroški dnevne oskrbe živali) 31. člena Zakona o zaščiti živali /ZZZiv/ predpiše minister. Stroški dnevne oskrbe živali ne smejo presegati dejanskih stroškov, ki izhajajo iz meril za oblikovanje stroškov. Cenik zavetišča potrdi upravni organ, pristojen za veterinarstvo.

1.2.2 Trajnost zagotavljanja javnih dobrin

Obveznost trajnega, to je nepretrganega izvajanja dejavnosti javne službe in zagotavljanja javnih dobrin je značilnost domala vseh dejavnosti javnih služb. Obveznost trajnega in nepretrganega izvajanja dejavnosti javne službe je dejanski temelj izvajanja dejavnosti tako gospodarskih kot tudi negospodarskih javnih služb. Čeprav lahko to obveznost zasledimo v sektorski zakonodaji EU, s katero se ureja izvajanje mrežnih dejavnosti gospodarskih javnih služb, le-ta ni tuja slovenski pravni ureditvi.

Na področju izvajanja dejavnosti gospodarskih javnih služb bi navedli določilo Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, po katerem se z gospodarskimi javnimi službami zagotavljajo materialne javne dobrine kot proizvodi in storitve, katerih trajno in nemoteno proizvodnjo v javnem interesu zagotavlja RS oziroma občina ali druga lokalna skupnost zaradi zadovoljevanja javnih potreb, kadar in kolikor jih ni mogoče zagotavljati na trgu.

Obveznost trajnega in nemotene proizvodnje javnih dobrin izhaja iz neposredne pravice posameznika do javne dobrine (oz. storitve), ki se zagotavlja z izvajanjem dejavnosti javne službe. In ker je država v prvi vrsti obvezana svojim prebivalcem zagotoviti nemoteno uživanje njihovih pravic, katerih predmet so po večini javne dobrine, je tako država zavezana zagotoviti trajno in nemoteno izvajanje dejavnosti javne službe. Zaradi tega ima država oziroma občina ali druga samoupravna lokalna skupnost, v skladu z Zakonom o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, na razpolago vrsto ukrepov, s katerimi lahko obveže izvajalca javne službe (kadar dejavnosti javne službe ne izvaja sama v lastni režiji oziroma po specializirani osebi javnega prava, ki jo je ustanovila sama) k spoštovanju navedene obveznosti. Tako lahko država oziroma samoupravna lokalna skupnost v primerih, ko poveri izvajanje dejavnosti gospodarske javne službe osebi zasebnega prava s sklenitvijo koncesijskega razmerja, začasno prevzame izvajanje dejavnosti javne službe v režijo ali na drug način, določen v koncesijski pogodbi, če koncesionar v primerih, ki so posledica ravnanja pri njem zaposlenih ljudi, ne zagotovi opravljanja javne službe (52. člen ZGJS) ali pa koncesijsko razmerje prekine. Razmerje med državo oziroma samoupravno lokalno skupnostjo (koncedentom) in izvajalcem dejavnosti gospodarske javne službe (koncesionarjem) lahko preneha: • s prenehanjem koncesijske pogodbe, • z odkupom koncesije, • z odvzemom koncesije ali • s prevzemom koncesionirane gospodarske javne službe v režijo (41. člen ZGJS).

Vsi navedeni instrumenti prenehanja koncesijskega razmerja so prvenstveno namenjeni ravno zagotavljanju trajnega in nemotene proizvodnje javnih dobrin. Država oziroma samoupravna lokalna skupnost, (koncedent) ima tako možnost, da:

- razdre koncesijsko pogodbo: razlogi in pogoji za razdrtje, odpovedni rok in druge medsebojne pravice in obveznosti ob odpovedi ali razdrtju pogodbe se določijo v koncesijski pogodbi (42. člen ZGJS);
- odkupi koncesijo: z odkupom koncesije preneha koncesijsko razmerje tako, da koncesionar preneha opravljati dejavnost javne službe, ki je predmet koncesije, koncedent pa v določenem obsegu prevzame objekte in naprave, ki jih je koncesionar zgradil ali drugače pridobil za namen izvajanja koncesionirane gospodarske javne službe. Odkup koncesije je sicer možen samo, če je izrecno predviden v koncesijski pogodbi, vendar ZGJS pozna še t.i. prisilen odkup, za katerega se uporabljajo predpisi, ki urejajo razlastitev. Pri prisilnem odkupu pa je koncedent dolžan plačati koncesionarju odškodnino, ki se določa po predpisih o razlastitvi. (43. člen ZGJS)
- odvzame koncesijo: koncedent lahko odvzame koncesijo koncesionarju: • če ne začne z opravljanjem koncesionirane gospodarske javne službe v za to določenem roku ali • če je v javnem interesu, da se dejavnost preneha izvajati kot gospodarska javna služba ali koncesionirana gospodarska javna služba (44. člen ZGJS);
- prevzame koncesionirano gospodarsko javno službo v lastno režijo (45. člen ZGJS).

Ob navedenem lahko država oziroma samoupravna lokalna skupnost v celoti ali delno prenese opravljanje koncesionirane gospodarske javne službe na drugo osebo v primerih določenih z zakonom, ali zaradi razlogov, določenih v koncesijski pogodbi.

1.2.3 Kvaliteta storitev

Ob zagotavljanju enakosti uporabnikov in načelu prepovedi diskriminacije lahko vzporedno z liberalizacijo in privatizacijo javnih služb, vse od osemdesetih let prejšnjega stoletja, zasledimo nov pristop v regulaciji dejavnosti javnih služb, pri kateri je bistven poudarek predvsem na kvaliteti javnih dobrin⁷ in finančni učinkovitosti (več Pollit, 1995). Temeljna naloga države (in občine) pri izvajanju dejavnosti javne službe je v zagotavljanju kvalitetnih javnih dobrin po sprejemljivih cenah. Kvaliteta javnih dobrin je sicer pogosto rezultat tržnih prizadevanj izvajalca javne službe, zlasti tam, kjer je zagotovljena konkurenca med izvajalci, vendar lahko na primeru liberaliziranih sektorjev opazimo, da se EU pri ohranjanju in razvoju kvalitete javnih dobrin ni zanašala zgolj na tržna prizadevanja izvajalca, temveč je v nekaterih primerih s svojo zakonodajo določila standarde kvalitete. V drugih primerih pa zakonodaja EU pooblašča države članice, da same predpišejo standarde kvalitete (Green paper on services of general interest, 2003: 17).

Država mora pogosto naložiti posebne standarde glede minimalne kvalitete storitev javne službe,⁸ ki se sicer razlikujejo pri različnih javnih službah, v vsakem primeru pa pomenijo dodatne stroške pri izvajanju javne službe. Posledično je torej cena javne dobrine odvisna od predpisane kvalitete javne dobrine. Država mora tako s svojo regulacijo doseči, da se

⁷ Sam pojem 'kvalitete' je predmet različnih interpretacij, ki jih lahko razmejimo na tri različne dimenzije. Prva je kvaliteta dobrine oz. storitve. Druga je tržna kvaliteta, ki je npr. rezultat dogovora med distributerjem električne energije in uporabnikom. Tretja pa je kvaliteta dobave (Malaman, 2001: 3).

⁸ V skladu z določilom tretjega odstavka 3. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ se tehnični, oskrbovalni, stroškovni, organizacijski in drugi standardi ter normativi za opravljanje gospodarskih javnih služb urejajo s predpisi pristojnih ministrov. Podobno, kot to velja na področju izvajanja gospodarskih javnih služb, se standardi ter normativi za opravljanje negospodarskih javnih služb določajo z zakoni in podzakonskimi akti. V skladu z navedenim moramo opomniti na Pravilnik o pogojih za zavetišča za zapuščene živali (Uradni list RS, št. 45/00 in 78/04), ki ga je na podlagi Zakona o zaščiti živali /ZZZiv/ leta 2000 sprejel minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Z njim je določil minimalne pogoje, ki jih morajo izpolnjevati zavetišča za zapuščene živali, uredil sprejem in oddajo živali, določil pogoje za namestitvev in oskrbo živali, evidence ter veterinarsko-sanitarni red zavetišč (1. člen navedenega pravilnika).

uporabnikom dobavljajo kvalitetne storitve po sprejemljivih cenah (več Keller & Franken, 2006; Sand et al, 2004).

Skladno z navedenim je potrebno opomniti na Pravilnik o pogojih za zavetišča za zapuščene živali (Uradni list RS, št. 45/00 in 78/04), ki ga je na podlagi Zakona o zaščiti živali /ZZZiv/ leta 2000 sprejel minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Z njim je določil minimalne pogoje, ki jih morajo izpolnjevati zavetišča za zapuščene živali, uredil sprejem in oddajo živali, določil pogoje za namestitvev in oskrbo živali, evidence ter veterinarsko-sanitarni red zavetišč (1. člen navedenega pravilnika). Kot izhaja iz 2. člena Pravilnika o pogojih za zavetišča za zapuščene živali, mora biti zavetišče registrirano za opravljanje dejavnosti zavetišč in mora imeti vsaj:

- prostor za sprejem strank in vodenje evidenc;
- prostor za opravljanje veterinarskih storitev;
- sanitarne prostore za osebje;
- prostor za pripravo in skladiščenje hrane;
- prostor za shranjevanje opreme za čiščenje in razkuževanje prostorov in opreme;
- prostor za kopanje in čiščenje živali;
- izolatorij za pse;
- izolatorij za mačke;
- bivalne prostore za pse;
- bivalne prostore za mačke;
- bivalne prostore (kletke, bokse oziroma ustrezne posode) za druge hišne živali;
- prostor za bolne in poškodovane živali;
- prostor s hladilnico za poginule in usmrčene živali (hladilna skrinja);
- prostor za izpust psov.

1.2.4 Dostopnost

Dostopnost se nanaša na ceno javne dobrine, ki se zagotavlja z izvajanjem dejavnosti javne službe. Gre za obveznost izvajalca dejavnosti javne službe, da zagotavlja javne dobrine po ceni, ki je dostopna vsakomur (Green paper on services of general interest, 2003: 18). Zagotavljanje javnih dobrin po dostopnih cenah je temeljna obveznost države, ki mora v skladu z načelom socialne države upoštevati interese posameznikov oziroma posameznih skupin prebivalstva. Tako je država dolžna zagotoviti javne dobrine po dostopnih cenah za vse strukture uporabnikov, tudi tiste s slabšim socialno ekonomskim položajem. Zaradi tega lahko v praksi držav zasledimo različne oblike regulacije (omejevanja) cen javnih dobrin. Ob navedenem pa lahko na področju izvajanja liberaliziranih dejavnosti javnih služb zasledimo povsem tržno oblikovanje cen javnih dobrin, pri čemer pa države pogosto zaradi zagotavljanja javnega interesa, opravljajo kontrolo nad njimi.

Ne glede na to ali cene javnih dobrin regulira država ali pa se te prosto oblikujejo na trgu, javne dobrine dejansko niso enako dostopne vsem uporabnikom. Zato je država dolžna z aktivnimi ukrepi nuditi pomoč zlasti tistim strukturam uporabnikov javnih dobrin, ki so je zaradi neugodnega socialnega položaja potrebni. S tem se med uporabniki javnih dobrin zagotavlja dejanska enakost pri pridobivanju materialnih in moralnih javnih dobrin.

Vrsto ukrepov pomoči lahko zasledimo tudi v slovenski pravni ureditvi. Tako se lahko npr. cene javnih dobrin, ki se zagotavljajo z izvajanjem dejavnosti gospodarskih javnih služb, določijo diferencirano po kategorijah uporabnikov in količini porabljenih ali nudenih javnih

dobrin ter rednosti njihove dobave. Ob navedenem se lahko cene subvencionirajo iz sredstev proračuna. Subvencije pa so lahko diferencirane po kategorijah uporabnikov in količini porabljenih ali nujenih javnih dobrin (59., 60. člen ZGJS). Posebno obliko subvencioniranja predstavljajo tudi boni (vaucher), ki jih lahko da uporabnikom javnih dobrin država ali samoupravna lokalna skupnost in s katerimi le-ti na podlagi lastne izbire plačujejo javne dobrine (65. člen ZGJS).

Kljub navedenemu pa v praksi vaucherski sistem v Sloveniji ni zaživel, razloge za to pa gre morebiti iskati v pomanjkljivi pravni ureditvi. V teoriji in praksi se termin voucher uporablja za bone, ki jih je mogoče uporabiti kot plačilno sredstvo za javne dobrine OECD, 1993: 3). Vaucherji imajo načeloma dve osnovni značilnosti, in sicer: • uporabnik javne dobrine pridobi z vaucherjem določeno denarno vrednost in • vaucher uporabi posameznik kot plačilno sredstvo za uporabo določene javne dobrine (proizvoda ali storitve). Z izdajo vaucherjev oblast dejansko spodbudi kupno moč uporabnika javne dobrine, obenem pa mu omogoči, da se sam odloči, katere javne dobrine bo z vaucherjem plačal. Prejemnik vaucherja (plačila) je tako izvajalec javne službe, ki je lahko oseba javnega ali zasebnega prava. Po dobavljeni javni dobrini in izvedenem plačilu z vaucherjem izvajalec javne službe vnovči vaucher pri izdajatelju (državi oziroma lokalni oblasti), ki mu za prejeti vaucher nameni javnofinančni transfer (več Valkama & Bailey, 2001).

1.2.5 Varstvo uporabnikov javnih dobrin

V teoriji in praksi se kot posebna obveznost izvajalca dejavnosti javne službe navaja tudi varstvo potrošnikov oziroma uporabnikov javnih dobrin. Ker so javne dobrine, ki se zagotavljajo z izvajanjem dejavnosti javne službe po večini predmet človekovih pravic, mora država, če je v njenem interesu, da njeni prebivalci nemoteno uživajo svoje pravice in svoboščine, zagotoviti ustrezno varstvo uporabnikov javnih dobrin. Slednje pa je glede na naravo izvajanja dejavnosti javne službe in razmerje med državo oziroma lokalno skupnostjo ter izvajalcem dejavnosti javne službe in samim uporabnikom javne dobrine večplastno.

V razmerju med državo oziroma lokalno skupnostjo in izvajalcem dejavnosti javne službe lahko država zagotovi spoštovanje pravic uporabnikov javnih dobrin z vrsto instrumenti. V slovenski pravni ureditvi lahko npr. zasledimo posebno obliko t.i. institucionalnega varstva uporabnikov javnih dobrin in njihovih interesov. Zakon o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ npr. določa, da morajo država in lokalne skupnosti za posamezno ali več gospodarskih javnih služb ustanoviti posebna telesa za varstvo uporabnikov javnih dobrin, sestavljena iz njihovih predstavnikov (14. člen ZGJS). Navedena telesa dajejo pripombe in predloge v zvezi z izvajanjem gospodarskih javnih služb pristojnim organom države in lokalnih skupnosti, ki so jih dolžni o svojih stališčih in ukrepih obvestiti (15. člen ZGJS).

V razmerju med izvajalcem dejavnosti javne službe in uporabnikom javne dobrine pa je varstvo uporabnikov javnih dobrin obveznost javne službe le, kadar in kolikor presega splošna pravila o varstvu potrošnikov, ki se nanašajo na vse dejavnosti. Take posebne zahteve so običajno zavezane s posebnim zagotavljanjem varnosti pri izvajanju storitev, varovanja interesov uporabnika pri urejanju razmerja z izvajalcem (splošni pogoji za pogodbeno razmerje, transparentnost obračunavanja, omejene možnosti prenehanja izvajanja storitev ...), posebni mehanizmi pravnega varstva uporabnikov (pritožba in podobno sredstvo izvajalcu in/ali neodvisnemu telesu za varstvo uporabnikov) in sodelovanje uporabnikov pri urejanju in ocenjevanju storitev javne službe (Pirnat, 2004: 16-18).

V slovenski pravni ureditvi navedeno področje ureja veljavni Zakon o varstvu potrošnikov /ZVPot-1/ (Uradni list RS, št. 130/22), po katerem se dejavnosti s področja varstva potrošnikov izvajajo kot javna služba (svetovanje potrošnikom, obveščanje in izobraževanje potrošnikov, izvajanje primerjalnih ocenjevanj blaga, storitev ali digitalne vsebine), katere trajnost in nemotenost opravljanja zagotavlja v javnem interesu država (228. člen ZVPot-1). Na tem mestu pa moramo izpostaviti, da Zakon o varstvu potrošnikov /ZVPot-1/ ob splošnih določilih vsebuje vrsto posebnih določil, ki nudijo potrošnikom oziroma uporabnikom javnih dobrin posebno varstvo pri zagotavljanju javnih dobrin (npr. opominjanje potrošnikov, ki so v zamudi s plačili itn.). V okviru posebnega varstva uporabnikov javnih dobrin moramo spregovoriti še o t.i. kontrahirani dolžnosti izvajalca dejavnosti javne službe. V primerih, ko je uporaba javnih dobrin obvezna, so tako uporabniki javnih dobrin kot tudi izvajalci dejavnosti javne službe dolžni skleniti pogodbeno razmerje o zagotavljanju/dobavi javne dobrine. Katera od strank je dolžna skleniti pogodbo, je odvisno od konkretnega razmerja. Uporabniki so pogosto, skladno s prisilnimi predpisi, dolžni skleniti pogodbo z izvajalci nekaterih dejavnosti javnih služb, po drugi strani pa je izvajalcu dejavnosti javne službe pogosto naloženo, da sklenitve pogodbe ne sme odkloniti, če je uporabnikova ponudba skladna s predpisanimi splošnimi pogoji. Uporabnik ima tako v danem primeru pravico zahtevati od izvajalca sklenitev pogodbe (17. člen Obligacijskega zakonika /OZ/). Izhajajoč iz navedenega velja pri izvajanju mnogih dejavnosti javnih služb, seveda ob izpolnitvi določenih pogojev navedena kontrahirana dolžnost, in sicer bodisi na strani izvajalca dejavnosti javne službe bodisi na strani uporabnika javne dobrine, največkrat pa obojestransko. Na tem mestu pa je potrebno opozoriti, da se pri izvajanju nekaterih dejavnosti javnih služb (npr. oskrba z zemeljskim plinom, elektriko itn.) v okviru možnosti zagotavlja svoboda pri izbiri pogodbenega partnerja, in sicer tedaj, ko izvajalec na določenem teritoriju nima pravega monopola. Tedaj je uporabnik prost pri odločitvi, s katerim izvajalcem dejavnosti javne službe bo vstopil v pogodbeno razmerje (Mužina, 1998: 7).

V primeru kršitve navedene dolžnosti sklenitve pogodbe s strani izvajalca dejavnosti gospodarske javne službe lahko uporabnik od pristojnega državnega organa ali organa lokalne skupnosti celo zahteva izdajo odločbe, s katero naj ta odloči o njegovi pravici, za katero meni, da je kršena, in naloži izvajalcu dejavnosti javne službe ustrezno ravnanje (16. člen ZGJS). S tem je zagotovljeno uporabniku najširše jamstvo za dostop do javne dobrine, ki ga mora zagotavljati izvajalec javne službe.

Ob navedenem pa moramo opomniti še na določilo 3. člena Zakona o splošnem upravnem postopku /ZUP/, po katerem morajo izvajalci javnih služb uporabljati pravila upravnega postopka, kadar odločajo o pravicah ali obveznostih njihovih storitev. Ideja o uporabi splošnega upravnega postopka tudi pri odločanju o teh pravicah in obveznostih izvira iz enakosti procesnega razmerja, ki nastaja pri tem odločanju. Podobno kot pri odločanju v upravnih zadevah gre tudi tu za enostransko odločanje s strani izvajalca javne službe, ki s svojo enostransko odločitvijo oblikuje pravno razmerje, katerega vsebina je pravica uporabnika. To, da izvajalec javne službe ni izvajalec oblasti, ni pomembno, saj pri pravicah pozitivnega statusa sploh ne pride do njenega izvajanja. Sankcija v tem razmerju ni neka oblastna prisila, ampak samo ta, da izvajalec uporabniku ne prizna njegove pravice. Pri tem pa izvajalec javne službe nastopa kot močnejša stranka v tem razmerju, zato potrebuje uporabnik podobno procesno varstvo v razmerju do izvajalca javne službe, kot ga ima posameznik pri odločanju uprave o njegovih pravicah v upravnih zadevah (Jerovšek & Trpin, 2004: 46-50).

V sklopu varstva uporabnikov javnih dobrin moramo izpostaviti tudi vprašanje odškodninske odgovornosti izvajalcev dejavnosti javnih služb in pri njih zaposlenih oseb za škodo, ki jo povzročijo uporabniku javne dobrine s svojim protipravnim ravnanjem, ali pa za škodo, ki

nastane zaradi uporabe proizvoda, ki ga proizvaja izvajalec javne službe in je predmet dejavnosti javne službe.

Naj uvodoma opomnimo, da po splošnih načelih odškodninskega prava za protipravna dejanja delavcev, do katerih je prišlo pri delu ali v zvezi z delom, odškodninsko odgovarja pravna ali fizična oseba, pri kateri je delavec zaposlen takrat, ko je škoda nastala, razen če dokaže, da je delavec v danih okoliščinah ravnal tako, kot je bilo treba (147. člen OZ). Če pa je povzročitelj škode organ pravne osebe, pa odpade ločevanje med dejanjem in odgovornostjo, ker so dejanja organa dejanja pravne osebe same (147. člen OZ). Ob navedenih splošnih načelih odškodninske odgovornosti lahko v zakonodaji zasledimo še posebne določbe, ki se nanašajo na odgovornost izvajalca dejavnosti javne službe in pri njem zaposlenih oseb. Med posebnimi določbami moramo ločiti med tistimi, ki se nanašajo na: • državo oziroma samoupravno lokalno skupnost in pri njej zaposlene osebe; • specializirane osebe javnega prava, ki v okviru svoje pristojnosti izvajajo dejavnost javne službe (javno podjetje, javni zavod, javni gospodarski zavod ...) in • osebe zasebnega prava, katerim je poverjeno izvajanje dejavnosti javne službe.

Določbe o odškodninski odgovornosti javnih uslužbencev, zaposlenih v organih državne uprave in upravah samoupravnih lokalnih skupnosti, lahko zasledimo v veljavnem Zakonu o javnih uslužbencih /ZJU/. V skladu z določili Zakona o javnih uslužbencih /ZJU/ je za škodo, ki jo na delu ali v zvezi z delom protipravno povzroči javni uslužbenec tretji osebi, nasproti tej osebi odškodninsko odgovoren delodajalec, tretja oseba pa lahko zahteva povračilo škode tudi od tistega, ki ji je protipravno povzročil škodo, če je bila škoda povzročena naklepno (135. člen ZJU). Navedene določbe predstavljajo konkretizacijo temeljne človekove pravice do povračila škode zaradi protipravnega delovanja javne oblasti iz 26. člena Ustave RS. Po drugi strani pa navedena ureditev odškodninske odgovornosti javnih uslužbencev nadomešča določbe o odškodninski odgovornosti delavcev v skladu s splošnimi predpisi o delovnih razmerjih (Pimat, 2004: 346-347). Na navedene določbe se lahko oškodovani uporabnik javne dobrine opre zgolj takrat, kadar država ali samoupravna lokalna skupnost izvajata dejavnost javne službe v lastni režiji. V primerih, ko država oziroma samoupravna lokalna skupnost ustanovi specializirano osebo javnega prava (javno podjetje, javni zavod ...), sama načeloma ne odgovarja za škodo, ki jo uporabniku javne dobrine s svojim protipravnim ravnanjem povzročijo osebe, zaposlene v specializirani osebi javnega prava. V primerih, ko pa država ali samoupravna lokalna skupnost podelita osebi zasebnega prava koncesijo za opravljanje javne službe, pa država oziroma samoupravna lokalna skupnost praviloma ne odgovarjata za škodo, ki jo pri opravljanju ali v zvezi z opravljanjem javne službe povzročijo uporabniku javne dobrine pri koncesionarju zaposlene osebe oziroma odgovarjata subsidiarno, razen če ni s koncesijsko pogodbo dogovorjena drugačna vrsta odgovornosti (53. člen ZGJS).

Izhajajoč iz navedenega lahko sklenemo, da varstvo uporabnikov javnih dobrin bistveno vpliva na samo organizacijo izvajanja dejavnosti javne službe, saj se v nekaterih, z zakonom določenih primerih, uporabniki javnih dobrin neposredno vključujejo v upravljanje izvajalca javne službe, v drugih pa tako država oziroma samoupravna lokalna skupnost odgovarjajo ob izvajalcu dejavnosti javne službe in pri njem zaposlenih osebah za njihovo protipravno ravnanje pri zagotavljanju javnih dobrin (več Šinkovec, 1998).

1.3 Financiranje pomoči, oskrbe in namestitve zapuščenih živali v zavetišču

V slovenski pravni ureditvi sistem financiranja tako gospodarskih javnih služb ni urejen s sistemskim zakonom. Zakon o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ sicer vsebuje določbe o financiranju izvajalcev dejavnosti javnih služb vendar lahko ob teh določilih zasledimo tudi

specifično ureditev v področni zakonodaji. Kljub pozitivnim učinkom, ki jih imel Zakon o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ v času nastanka, lahko ravno na področju financiranja javnih služb zasledimo vrsto pomanjkljivosti in nejasnosti. Še več, obstoječi sistem financiranja javnih služb ne spodbuja učinkovitega in racionalnega izvajanja posameznih dejavnosti javnih služb, še posebej v primerih, ko dejavnosti javnih služb izvajajo bodisi država oziroma lokalne skupnosti v lastni režiji bodisi specializirane osebe javnega prava.

Izvajanje dejavnosti gospodarske javne službe se načeloma financira z zaračunavanjem cen proizvodov in storitev, ki jih plačujejo uporabniki na podlagi vnaprej določenih tarif, taks, nadomestil ali povračil. Medtem ko udeleženci na trgu svobodno oblikujejo cene dobrin na podlagi ponudbe in povpraševanja ter drugih konkurenčnih dejavnikov, so cene javnih dobrin, ki se zagotavljajo z gospodarskimi javnimi službami praviloma regulirane. Ob regulaciji cen, pa lahko predvsem na področju izvajanja liberaliziranih dejavnosti javnih služb zasledimo povsem tržno oblikovanje cen javnih dobrin, pri čemer pa države pogosto zaradi zagotavljanja javnega interesa vršijo kontrolo nad njimi. Vzrok za regulacijo in kontrolo cen je v monopolnem in prevladujočem položaju izvajalcev javnih služb, ki pogosto vodi v določanje (visokih) monopolnih cen javnih dobrin. Da bi država preprečila navedeno in zagotovila uporabnikom dostop do javnih dobrin po dostopnih cenah, mora tako vzpostaviti ustrezne institute cenovne regulacije in nadzora. Z regulacijo cen javnih dobrin in nadzorom nad njimi pa država dejansko nadomesti konkurenčne dejavnike, ki vladajo na trgu.

V skladu z veljavnim Zakonom o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ se cene proizvodov in storitev, ki se zagotavljajo z gospodarskimi javnimi službami, oblikujejo in določajo na način in po postopku, ki ga določa zakon ali odlok lokalne skupnosti v skladu z zakonom (59. člen ZGJS). Način oblikovanja cen javnih dobrin, ki se zagotavljajo z gospodarskimi javnimi službami, je ukrep kontrole cen. Vlada lahko sprejme ukrepe kontrole cen, med katerimi veljavni Zakon o kontroli cen /ZKC/ (Uradni list RS, št. 51/2006-UPB1) določa tudi določitev mehanizma (metodologije) cen, s katerim se določi način oblikovanja cen, kadar gre za dejavnosti, v kateri ima posamezno podjetje ali enota, ki samostojno opravlja dejavnost ali nekaj podjetij monopolni ali prevladujoč položaj, pa so te dejavnosti nujne za zadovoljevanje potreb ljudi in organizacij. Primeren ukrep kontrole cen pa lahko določi tudi pristojen organ lokalne skupnosti za cene storitev javnih služb iz pristojnosti lokalne skupnosti (8. člen ZKC).

Potrebno je opomniti na drugi odstavek 33. člena Zakona o zaščiti živali /ZZZiv/, ki določa, da imetnik zavetišča pridobiva sredstva za delovanje zavetišča iz naslednjih virov:

- iz proračuna lokalne samoupravne skupnosti;
- iz proračuna Republike Slovenije, če gre za društvo, ki deluje v javnem interesu;
- iz plačila stroškov v zvezi z zapuščenimi živalmi;
- iz drugih virov.

Kot izhaja iz prvega odstavka 31. člena Zakona o zaščiti živali /ZZZiv/ vse stroške v zvezi z zapuščeno živaljo plača dotedanji skrbnik živali, če ni določeno drugače. V skladu s četrtem odstavkom 31. člena Zakona o zaščiti živali /ZZZiv/ lahko imetnik zavetišča, ki žival odda, zaračuna novemu skrbniku pavšalni znesek za oskrbo živali v skladu s cenikom zavetišča. V tej vezi je potrebno opomniti še na prvi odstavek 10. člena Pravilnika o pogojih za zavetišča za zapuščene živali, ki določa, da zavetišče mora imeti svet zavetišča, ki med drugim določa višino prispevkov, ki jih plačujejo skrbniki v zvezi z zapuščenimi živalmi.

Če pa skrbnik živali ni znan oziroma če lastnika živali ni mogoče ugotoviti, krije stroške občina, na območju katere je bila žival najdena (prvi odstavek 31. člena ZZZiv). Stroški, ki jih krije občina so:

- odlov in prevoz živali;
- veterinarski pregled živali ob namestitvi;
- veterinarska oskrba živali ob namestitvi, če je ta potrebna;
- označitev, sterilizacija in kastracija živali;
- stroški dnevne oskrbe živali v zavetišču za prvih 30 dni, razen v primerih iz tretjega odstavka 31. člena Zakona o zaščiti živali /ZZZiv/ (peti odstavek 31. člena ZZZiv).

Stroški dnevne oskrbe živali obsegajo zagotavljanje potreb po hrani, vodi in ustrezno veterinarsko oskrbo (deveti odstavek 31. člena ZZZiv).

V povezavi s prejšnjim odstavkom je potrebno izpostaviti deseti in enajsti odstavek 31. člena Zakona o zaščiti živali /ZZZiv/, ki določata, da podrobnejša merila za izračun stroškov iz petega (stroški, ki jih krije občina v zvezi z zapuščenimi živalmi) in devetega odstavka (stroški dnevne oskrbe živali) 31. člena Zakona o zaščiti živali /ZZZiv/ predpiše minister. Stroški dnevne oskrbe živali ne smejo presegati dejanskih stroškov, ki izhajajo iz meril za oblikovanje stroškov. Cenik zavetišča potrdi upravni organ, pristojen za veterinarstvo. V skladu z navedenim je potrebno opomniti, da gre za novost, ki je bila v zakon vnesena z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o zaščiti živali /ZZZiv-E/ (Uradni list RS, št. 159/2021). Kot izhaja iz prvega odstavka 27. člena navedene spremembe zakona, mora minister izdati podrobnejša merila za izračun stroškov iz petega in devetega odstavka 31. člena Zakona o zaščiti živali /ZZZiv/ v dveh letih od uveljavitve Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zaščiti živali /ZZZiv-E/, torej do 16.10.2023. Torej do sprejema podrobnejših meril za izračun stroškov, se smiselno uporabljajo obstoječi predpisi.

Na tem mestu je potrebno opomniti še na novost, ki je bila prav tako vnesena z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o zaščiti živali /ZZZiv-E/. Če zapuščene živali ni možno oddati, se po 30 dneh od dneva, ko je bila nameščena v zavetišče ne sme usmrti. V skladu z navedenim pa je prišlo tudi do spremembe z vidika financiranja. Stroške dnevne oskrbe živali v zavetišču za prvih 30 dni krije občina (peta alineja petega odstavka 31. člena ZZZiv). Po 30 dnevih od namestitve krije nadaljnje stroške dnevne oskrbe imetnik zavetišča, v katerem je žival nameščena (šesti odstavek 31. člena ZZZiv). Če zapuščene živali ni mogoče oddati, po 120 dneh od dneva, ko je bila nameščena v zavetišče, stroške dnevne oskrbe krije Republika Slovenija (osmi odstavek 31. člena ZZZiv).

1.4 Oblike pomoči, oskrbe in namestitve zapuščenih živali v zavetišču

Nacionalne oblasti držav članic EU so v načelu svobodne pri odločitvi o tem, s katerimi dejavnostmi se bodo zagotavljale javne dobrine in v kakšnem obsegu. Ob odločitvi nacionalne oblasti o tem, s katerimi dejavnostmi se bodo zagotavljale javne dobrine in v kakšnem obsegu, morajo slednje odločiti tudi o načinu alokacije (načrtne razdeljevanju) in distribucije (organiziranem razdeljevanju) omejenih javnih dobrin, ki so predmet izvajanja dejavnosti javnih služb, med uporabnike. Odločiti morajo torej o organizaciji razdeljevanja javnih dobrin med uporabnike. Tako ima sistem javnih služb ob vsebinskem tudi organizacijski vidik, ki pa se kaže v (organizacijskih) oblikah izvajanja javnih služb. V praksi držav članic EU in tudi širše lahko zasledimo vrsto raznolikih sistemov izvajanja javnih služb, ki variirajo med javnim sektorjem in trgom in vključujejo številne in zelo raznolike (organizacijske) oblike izvajanja javnih služb.

Kot smo že navedli so države članice EU v mejah pravil prava EU svobodne pri izbiri organizacijskih oblik in načina izvajanja dejavnosti (gospodarskih) javnih služb. Samostojno se odločajo, ali bodo dejavnosti (gospodarskih) javnih služb izvajale same v okviru svojega aparata ali pravne osebe, ki jo ustanovijo v ta namen, ali pa bodo nalogo in pravico do izvajanja dejavnosti (gospodarske) javne službe podelile tretji osebi (entiteti javnega ali zasebnega prava) (Green paper on services of general interest, 2003: 24). Slednje praktično pomeni, da lahko dejavnost javne službe izvaja vsak pravni subjekt bodisi javnega bodisi zasebnega prava.

Na tem mestu je potrebno opomniti na 6. člen Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da lokalna skupnost zagotavlja gospodarske javne službe v naslednjih oblikah:

- v režijskem obratu, kadar bi bilo zaradi majhnega obsega ali značilnosti službe neekonomično ali neracionalno ustanoviti javno podjetje ali podeliti koncesijo;
- v javnem gospodarskem zavodu, kadar gre za opravljanje ene ali več gospodarskih javnih služb, ki jih zaradi njihove narave ni mogoče opravljati kot profitne oziroma če to ni njihov cilj;
- v javnem podjetju, kadar gre za opravljanje ene ali več gospodarskih javnih služb večjega obsega ali kadar to narekuje narava monopolne dejavnosti, ki je določena kot gospodarska javna služba, gre pa za dejavnost, ki jo je mogoče opravljati kot profitno;
- z dajanjem koncesij.

Izhajajoč iz navedenega lahko tako ločimo tri temeljne (organizacijske) oblike izvajanja (dejavnosti) javnih služb, in sicer lahko kot izvajalci dejavnosti javne službe nastopijo: • država oziroma lokalne skupnosti v režiji upravnih služb, • neodvisne (specializirane) osebe javnega prava in • osebe zasebnega prava. Slednji dve organizacijski obliki pa se v mednarodni praksi označujeta s skupnim terminom paradržavne organizacije (Hood et al, 1998: 5).

2 Oceno stanja na področju, ki ga odlok ureja

Leta 2022 je Občinski svet Občine Divača sprejel Odlok o podelitvi koncesije za opravljanje javne službe zavetišča za zapuščene živali na območju Občine Divača (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 47/2022). Navedeni odlok ne vsebuje vseh elementov določenih s 7. členom Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, v določenem delu pa vsebuje elemente koncesijskega akta. Na tem mestu je potrebno opomniti, da se mora ločeno sprejeti odlok o načinu opravljanja gospodarske javne služne (3. in 7. člen ZGJS) in koncesijski akt (32. in 33. člen ZGJS), če se gospodarska javna služba opravlja na podlagi podelitve koncesije. V skladu z navedenim se predlaga, da občinski svet sprejme Odlok o načinu opravljanja obvezne občinske gospodarske javne službe pomoči, oskrbe in namestitve zapuščenih živali v zavetišču v skladu s 3. in 7. členom Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ in 27. členom Zakona o zaščiti živali /ZZZiv/, ki določa, da se zapuščenim živalim zagotovi pomoč, oskrba in namestitev v zavetišču. Zagotovitev zavetišča pa je lokalna zadeva javnega pomena, ki se izvršuje kot javna služba.

3 Razlogi in cilji, zaradi katerih je odlok potreben

Z odlokom bo občinski svet;

- ob spoštovanju ustavnega načela zakonitosti (tretji odstavek 153. člena Ustave RS), ki določa, da morajo biti podzakonski akti v skladu z ustavo in zakoni ter

- ob spoštovanju določila 27. člena Zakona o zaščiti živali /ZZZiv /, ki določa, da se zapuščenim živalim zagotovi pomoč, oskrba in namestitev v zavetišču, zagotovitev zavetišča pa je lokalna zadeva javnega pomena, ki se izvršuje kot javna služba; podrobneje določil način izvajanja pomoči, oskrbe in namestitve zapuščenih živali v zavetišču v skladu z določili 3. in 7. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/.

4 Poročilo o sodelovanju javnosti pri pripravi osnutka odloka

Zaradi večje legitimnosti sprejetih splošnih aktov Občine Divača in vključitve občanov in občanov, njihovih organizacij, strokovne in druge javnosti v pripravo predlogov splošnih aktov občine, bo osnutek odloka v skladu z določili Dodatnega protokola k evropski listini lokalne samouprave o pravici do sodelovanja pri vprašanjih lokalne oblasti (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 2/11), Smernic za sodelovanje s strokovno in z drugimi zainteresiranimi javnostmi, ki so sestavni del Resolucije o normativni dejavnosti (Uradni list RS, št. 95/09), 10. člena Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 117/06 – ZDavP-2, 23/14, 50/14, 19/15 – odl. US, 102/15, 7/18 in 141/22) in Uredbe o posredovanju in ponovni uporabi informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 24/16 in 146/22), objavljen na spletni strani občine, v katalogih informacij javnega značaja, najpozneje sedem (7) dni pred sejo občinskega sveta, na kateri bo izvedena splošna razprava, s pozivom javnosti, da v roku trideset (30) dni na način, določen z objavo, sporoči morebitne pripombe in predloge.

5 Ocena finančnih in drugih posledic, ki jih bo imel sprejem odloka

Sprejem odloka ne bo imel dodatnih finančnih posledic za občinski proračun.

6 Predlog

Občinskemu svetu Občine Divača predlagam v sprejem z Zakonom o lokalni samoupravi /ZLS/, Zakonom o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ in Zakonom o zaščiti živali /ZZZiv /, vsebinsko usklajen osnutek Odloka o načinu opravljanja obvezne občinske gospodarske javne službe pomoči, oskrbe in namestitve zapuščenih živali v zavetišču na območju Občine Divača.

Občina Divača
Alenka Štrucl Dovgan, županja



Predlog odloka z obrazložitvami:

Na podlagi 61. in 62. člena Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/ (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 – ZUJF, 14/15 – ZUUJFO, 11/18 – ZSPDSLS-1, 30/18, 61/20 – ZIUZEOP-A in 80/20 – ZIUOOPE), 3. in 7. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ (Uradni list RS, št. 32/93, 30/98, 127/06-ZJZP, 38/10, 57/11-ORZGJS40), 27. člena Zakona o zaščiti živali /ZZZiv/ (Uradni list RS, št. 38/13 – uradno prečiščeno besedilo, 21/18 – ZNOrg, 92/20 in 159/21) in 16. člena Statuta Občine Divača (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 4/2014, 24/2014, 9/2015, 55/2017, 4/2019) je Občinski svet Občine Divača na svoji _____ seji dne _____ sprejel

Obrazložitev:

V skladu z določilom prvega odstavka 61. člena Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/ občina zagotavlja opravljanje javnih služb, ki jih v skladu z zakonom določi s svojim splošnim aktom, in javnih služb, za katere je tako določeno z zakonom (lokalne javne službe). Lokalne gospodarske javne službe so urejene v različnih zakonih, ki jih je potrebno pri oblikovanju tega odloka tudi upoštevati. Kot je določeno z 62. členom Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/ način in pogoje opravljanja javne službe predpiše občina, če zakon ne določa drugače.

Vsebinsko enako določilo zasledimo v 3. členu Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki v drugem odstavku določa, da način opravljanja lokalne gospodarske javne službe predpiše lokalna skupnost (občina) z odlokom tako, da je zagotovljeno njihovo izvajanje v okviru funkcionalno in prostorsko zaokroženih oskrbovalnih sistemov. Z navedenim predpisom se za posamezno gospodarsko javno službo določi:

- *organizacijska in prostorska zasnova njihovega opravljanja po vrstah in številu izvajalcev (v režijskem obratu, javnem gospodarskem zavodu, javnem podjetju, na podlagi koncesije);*
- *vrsta in obseg javnih dobrin ter njihova prostorska razporeditev;*
- *pogoji za zagotavljanje in uporabo javnih dobrin;*
- *pravice in obveznosti uporabnikov;*
- *viri financiranja gospodarskih javnih služb ter njihova prostorska razporeditev;*
- *vrsta in obseg objektov in naprav, potrebnih za izvajanje gospodarske javne službe, ki so lastnina lokalne skupnosti ter del javne lastnine, ki je javno dobro in varstvo, ki ga uživa;*
- *drugi elementi pomembni za opravljanje in razvoj gospodarske javne službe.*

Na tem mestu moramo opomniti na določilo 27. člena Zakona o zaščiti živali /ZZZiv/, ki določa, da se zapuščenim živalim zagotovi pomoč, oskrba in namestitev v zavetišču. Zagotovitev zavetišča pa je lokalna zadeva javnega pomena, ki se izvršuje kot javna služba, pri čemer mora biti na vsakih 800 registriranih psov v občini zagotovljeno eno mesto v zavetišču.

Odlok

o načinu opravljanja obvezne občinske gospodarske javne službe pomoči, oskrbe in namestitve zapuščenih živali v zavetišču na območju Občine Divača

1 Splošne določbe

1. člen

(javna služba)

Ta odlok določa način opravljanja obvezne občinske gospodarske javne službe pomoči, oskrbe in namestitve zapuščenih živali v zavetišču (v nadaljevanju: javna služba) na območju Občine Divača (v nadaljevanju: občina).

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano v skladu z določilom 62. člena Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/, ki določa, da občina predpiše način in pogoje opravljanja lokalnih javnih služb, če zakon ne določa drugače. Vsebinsko enako določilo zasledimo v drugem odstavku 3. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da način opravljanja lokalnih gospodarskih javnih služb predpiše lokalna skupnost (občina) z odlokom tako, da je zagotovljeno njihovo izvajanje v okviru funkcionalno in prostorsko zaokroženih oskrbovalnih sistemov.

2. člen

(vsebina odloka)

S tem odlokom se določa način opravljanja javne službe, ki obsega:

- organizacijsko in prostorsko zasnovo opravljanja javne službe;
- vrsto in obseg storitev javne službe ter njihovo prostorsko razporeditev;
- pogoje za zagotavljanje in uporabo javnih dobrin;
- pravice in obveznosti uporabnikov;
- stroške v zvezi z zapuščenimi živalmi;
- vire financiranja javne službe in način njihovega oblikovanja;
- cene storitev javne službe in način njihovega oblikovanja;
- vrsto in obseg objektov in naprav, potrebnih za izvajanje javne službe;
- določbe, ki se nanašajo na svet zavetišča;
- nadzor nad izvajanjem javne službe.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano v skladu z določilom 7. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da se z odlokom o načinu opravljanja gospodarske javne službe za posamezno gospodarsko javno službo določi:

- organizacijska in prostorska zasnova njihovega opravljanja po vrstah in številu izvajalcev (v režijemskem obratu, javnem gospodarskem zavodu, javnem podjetju, na podlagi koncesije);
- vrsta in obseg javnih dobrin ter njihova prostorska razporeditev;
- pogoji za zagotavljanje in uporabo javnih dobrin;
- pravice in obveznosti uporabnikov;
- viri financiranja gospodarskih javnih služb in način njihovega oblikovanja;
- vrsta in obseg objektov in naprav, potrebnih za izvajanje gospodarske javne službe, ki so lastnina lokalne skupnosti ter del javne lastnine, ki je javno dobro in varstvo, ki ga uživa;
- drugi elementi pomembni za opravljanje in razvoj gospodarske javne službe.

3. člen

(izrazi)

Izrazi uporabljeni v tem odloku imajo enak pomen, kot je določeno v zakonu, ki ureja področje zaščite živali in v podzakonskih predpisih, ki so izdani na njegovi podlagi.

Obrazložitev:

Z besedilom se določa pomen izrazov uporabljenih v odloku.

4. člen

(uporaba predpisov)

Za vprašanja v zvezi z izvajanjem javne službe iz 1. člena tega odloka, ki niso posebej urejena s tem odlokom, se uporabljajo določila zakonov in podzakonskih prepisov, ki urejajo izvajanje javne službe iz 1. člena tega odloka.

Obrazložitev:

Z besedilom se določa t.i. subsidiarna uporaba zakonov, ki urejajo posamezne javne službe. V skladu z navedenim se za vsa vprašanja v zvezi z izvajanjem javne službe, ki niso posebej urejena s tem odlokom, uporabljajo določila teh zakonov.

5. člen**(uporabniki)**

Uporabnice oziroma uporabniki (v nadaljnjem besedilu: uporabnik) storitev javne službe so:

- skrbnik, ki izgubi žival;
- vsakdo, ki najde zapuščeno žival;
- skrbnik, ki noče ali ne more več skrbeti za žival;
- vsakdo, ki izpolnjuje pogoje in želi postati skrbnik zapuščene živali.

Obrazložitev:

Z besedilom so določeni uporabniki storitev gospodarske javne službe pomoči, oskrbe in namestitve zapuščenih živali v zavetišču.

2 Organizacijska in prostorska zasnova opravljanja javne službe**6. člen****(oblika zagotavljanja javne službe)**

- (1) Javna služba se opravlja kot koncesionirana gospodarska javna služba.
- (2) Koncesijo podeljuje občina (v nadaljnjem besedilu: koncedent).
- (3) Koncesionarje pridobiva koncedent na podlagi javnega razpisa.

Obrazložitev:

Besedilo prvega odstavka je oblikovano na podlagi določila 6. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da lokalna skupnost (občina) zagotavlja gospodarske javne službe v naslednjih oblikah: • v režijskem obratu, • v javnem gospodarskem zavodu, • v javnem podjetju, • z dajanjem koncesij.

Besedilo drugega odstavka je oblikovano na podlagi določila prvega odstavka 31. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da je koncedent republika ali lokalna skupnost (občina), odvisno od vrste gospodarske javne službe.

Besedilo tretjega odstavka je oblikovano na podlagi določila prvega in tretjega odstavka 36. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določata, da koncesionarje pridobiva koncedent na podlagi javnega razpisa. S predpisom (odlokom) iz drugega odstavka 3. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ se lahko določi primere, ko se izbira opravi brez javnega razpisa.

7. člen**(območje zagotavljanja javne službe)**

Opravljanje javne službe se izvaja na območju celotne občine.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano v skladu z določilom prve alineje prvega odstavka 7. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da lokalna skupnost z odlokom za posamezno javno službo določi tudi organizacijsko in prostorsko zasnovo za opravljanje javne službe.

3 Vrsta in obseg storitev javne službe

8. člen

(vrsta in obseg storitev javne službe)

(1) Javna služba obsega naslednje naloge:

- sprejem prijav o zapuščenih in izgubljenih živalih;
- zagotavljanje potrebne veterinarske pomoči zapuščenim živalim;
- zagotavljanje ulova, prevoza, namestitve in oskrbe zapuščenih živali v zavetišču;
- skrb za iskanje skrbnikov teh živali oziroma prodajo ali oddajo živali novim skrbnikom;
- zagotavljanje označevanja in registracije zapuščenih živali v skladu s predpisi;
- vodenje evidenc;
- druge naloge v skladu z zakonom in podzakonskimi predpisi, ki urejajo izvajanje javne službe iz 1. člena tega odloka.

(2) Izvajalec javne službe najmanj dvakrat letno poroča občini o opravljenih nalogah iz prvega odstavka tega člena.

Obrazložitev:

Besedilo prvega odstavka je oblikovano v skladu z določilom druge alineje prvega odstavka 7. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da lokalna skupnost z odlokom za posamezno javno službo določi tudi vrsto in obseg storitev javne službe.

V skladu z navedenim je besedilo prvega odstavka oblikovano na podlagi določila prvega odstavka 28. člena Zakona o zaščiti živali /ZZZiv/, ki določa, da imetnik zavetišča opravlja naslednje naloge:

- sprejema prijave o zapuščenih živalih;
- zagotavlja potrebno veterinarsko pomoč zapuščenim živalim;
- zagotavlja ulov, prevoz, namestitve in oskrbo zapuščenih živali v zavetišču;
- skrbi za iskanje skrbnikov teh živali oziroma prodajo ali oddajo živali novim skrbnikom;
- zagotavlja označevanje in registracijo zapuščenih živali v skladu s predpisi.

Besedilo drugega odstavka je oblikovani v skladu s četrtem odstavkom 28. člena Zakona o zaščiti živali /ZZZiv/, ki določa, da imetnik zavetišča najmanj dvakrat letno poroča o opravljenih nalogah lokalni skupnosti (občini), za katero izvaja javno službo ter enkrat letno upravnemu organu, pristojnemu za veterinarstvo.

4 Pogoji za zagotavljanje in uporabo storitev javne službe

9. člen

(pogoji za zagotavljanje in uporabo storitev javne službe)

Izvajalec javne službe mora zagotoviti zavetišče za živali v skladu z določili zakona in podzakonskih predpisov, ki urejajo področje zaščite živali.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila tretje alineje 7. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da lokalna skupnost z odlokom za posamezno javno službo določi tudi pogoje za zagotavljanje in uporabo javnih dobrin.

Na tem mestu moramo opomniti na določili drugega in tretjega odstavka 27. člena Zakona o zaščiti živali /ZZZiv/, ki določata, da je zagotovitev zavetišča lokalna zadeva javnega pomena, ki se izvršuje kot javna služba, pri čemer mora biti na vsakih 800 registriranih psov v občini zagotovljeno eno mesto v zavetišču. Imetnik zavetišča pa je lahko občina oziroma vsaka fizična ali pravna oseba, ki izpolnjuje predpisane pogoje.

5 Prave in obveznosti uporabnikov storitev javne službe

10. člen

(pravice in obveznosti uporabnikov)

- (1) Kdor izgubi žival ali kdor najde zapuščeno žival, o tem obvesti izvajalca javne službe ali pristojno veterinarsko organizacijo.
- (2) Po najdbi označene zapuščene živali, zavetišče preveri lastništvo v centralnem registru hišnih živali in v 24 urah obvesti lastnika najdene živali na kontaktne podatke, ki so navedeni v centralnem registru hišnih živali.
- (3) Skrbnik najdene živali ima pravico zahtevati njeno vrnitev. Če tega ne stori v roku osmih dni od dneva, ko je bila žival nameščena v zavetišče, lahko izvajalec javne službe žival odda drugemu zainteresiranemu skrbniku, ki se zaveže, da bo za žival ustrezno skrbel.
- (4) Skrbnik, ki noče ali ne more več skrbeti za žival, lahko prosi za pomoč pri iskanju novega skrbnika izvajalca javne službe ali mu žival odda. Izvajalec javne službe sprejme žival v roku osmih dni od prejema zahteve. Skrbnik, ki je oddal žival za katero noče ali ne more več skrbeti, nima pravice do druge živali iz zavetišča, razen v izjemnih primerih.
- (5) Vse stroške v zvezi z zapuščeno živaljo plača dosedanji skrbnik živali. Če skrbnik živali ni znan oziroma, če lastnika živali ni mogoče ugotoviti, krije stroške občina, na območju katere je bila žival najdena.
- (6) Izvajalec javne službe, ki žival odda, zaračuna novemu skrbniku pavšalni znesek za oskrbo živali v skladu s cenikom zavetišča.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano v skladu z določilom četrte alineje 7. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da lokalna skupnost z odlokom za posamezno javno službo določi tudi pravice in obveznosti uporabnikov. Pravice in obveznosti uporabnikov posameznih gospodarskih javnih služb so določene v zakonih, ki urejajo posamezne javne službe in jih je potrebno pri oblikovanju tega odloka upoštevati.

Besedilo prvega odstavka je oblikovano na podlagi prvega odstavka 29. člena Zakona o zaščiti živali /ZZZiv/, ki določa, da kdor izgubi žival ali kdor najde zapuščeno žival, o tem obvesti zavetišče oziroma pristojno veterinarsko organizacijo.

Besedilo drugega odstavka je oblikovano na podlagi drugega odstavka 29. člena Zakona o zaščiti živali /ZZZiv/, ki določa, da zavetišče po najdbi označene zapuščene živali preveri lastništvo v centralnem registru hišnih živali in v 24 urah obvesti lastnika najdene živali na kontaktne podatke, ki so navedeni v centralnem registru hišnih živali.

Besedilo tretjega odstavka je oblikovano na podlagi 30. člena Zakona o zaščiti živali /ZZZiv/, ki določa, da ima skrbnik najdene hišne živali pravico zahtevati vrnitev živali. Če tega ne stori v roku 8 dni od dneva, ko je bila nameščena v zavetišče, lahko imetnik zavetišča žival odda tudi drugemu zainteresiranemu skrbniku, ki se zaveže, da bo za žival ustrezno skrbel.

Besedilo četrtega odstavka je oblikovano na podlagi določil 13. člena Pravilnika o pogojih za zavetišča za zapuščene živali (Uradni list RS, št. 45/00 in 78/04), ki določa, da imetnik zavetišča sprejema živali, za katere njihovi skrbniki nočejo ali ne morejo več skrbeti (oddane živali), in pomaga iskati nove skrbnike. Zavetišče sprejme žival v roku 8 dni po prejemu zahteve. Skrbnik, ki je žival oddal, nima pravice do druge živali iz zavetišča, razen v izjemnih primerih v dogovoru z vodjem zavetišča. Skrbnik, ki oddaja žival, mora poleg osebnih podatkov podati ustrezno izjavo, da je dejansko njen lastnik in da soglaša, da lastninska pravica na živali preide na zavetišče, izročiti vso dokumentacijo o živali, podati informacije o značaju in navadah živali ter plačati prispevek za delovanje zavetišča. Če žival izpolnjuje predpisane pogoje za usmrnitev, imetnik zavetišča zavrne sprejem take živali in napoti skrbnika v veterinarsko organizacijo.

Besedilo petega odstavka je oblikovano na podlagi prvega odstavka 31. člena Zakona o zaščiti živali /ZZZiv/, ki določa, da vse stroške v zvezi z zapuščeno živaljo plača dosedanji skrbnik živali, če ni s predpisi določeno drugače. Če skrbnik živali ni znan oziroma, če lastnika živali ni mogoče ugotoviti, krije stroške imetnik zavetišča oziroma občina, kjer je žival najdena, če ni zagotovila zavetišča. Na tem mestu je potrebno opomniti, da stroške dnevne oskrbe živali v zavetišču za prvih 30 dni, razen v primerih iz tretjega odstavka 31. člena Zakona o zaščiti živali /ZZZiv/, krije občina (peti odstavek 31. člena ZZZiv). Po 30. dnevu od namestitve krije nadaljnje stroške dnevne oskrbe živali imetnik zavetišča (izvajalec javne službe), v katerem je žival nameščena (šesti odstavek 31. člen ZZZiv). Če zapuščene živali ni mogoče oddati, po 120 dneh od dneva, ko je bila nameščena v zavetišče, stroške dnevne oskrbe živali krije Republika Slovenija (osmi odstavek 31. člena ZZZiv).

Besedilo šestega odstavka je oblikovano na podlagi četrtega odstavka 31. člena Zakona o zaščiti živali /ZZZiv/, ki določa, da imetnik zavetišča, ki žival odda, lahko zaračuna novemu skrbniku pavšalni znesek za oskrbo živali v skladu s cenikom zavetišča.

6 Stroški v zvezi z zapuščenimi živalmi

11. člen

(kritje stroškov)

(1) Če skrbnik živali ni znan oziroma če lastnika živali ni mogoče ugotoviti, občina krije stroške:

- odlova in prevoza živali;
- veterinarskega pregleda živali ob namestitvi;
- veterinarske oskrbe živali ob namestitvi, če je ta potrebna;
- označitve, sterilizacije in kastracije živali;
- stroške dnevne oskrbe živali v zavetišču za prvih 30 dni, razen v primerih določenih s tem odlokom in z zakonom, ki ureja področje zaščite živali.

(2) Stroški dnevne oskrbe živali obsegajo zagotavljanje potreb po hrani, vodi in ustrezno veterinarsko oskrbo.

(3) Po 30 dnevu od namestitve živali v zavetišču, krije nadaljnje stroške dnevne oskrbe živali izvajalec javne službe iz 1. člena tega odloka.

(4) Če zapuščene živali ni mogoče oddati, po 120 dneh od dneva, ko je bila nameščena v zavetišče, stroške dnevne oskrbe živali krije Republika Slovenija.

Obrazložitev:

Besedilo prvega odstavka je oblikovano na podlagi petega odstavka 31. člena Zakona o zaščiti živali /ZZZiv/, ki določa, da občina krije stroške:

- odlova in prevoza živali;
- veterinarskega pregleda živali ob namestitvi;
- veterinarske oskrbe živali ob namestitvi, če je ta potrebna;
- označitve, sterilizacije in kastracije živali;
- stroške dnevne oskrbe živali v zavetišču za prvih 30 dni, razen v primerih iz tretjega odstavka 31. člena Zakona o zaščiti živali /ZZZiv/.

Besedilo drugega odstavka je oblikovano na podlagi devetega odstavka 31. člena Zakona o zaščiti živali /ZZZiv/, ki določa, da stroški dnevne oskrbe živali obsegajo zagotavljanje potreb po hrani, vodi in ustrezno veterinarsko oskrbo.

Besedilo tretjega odstavka je oblikovano na podlagi šestega odstavka 31. člena Zakona o zaščiti živali /ZZZiv/, ki določa, da po 30. dnevu od namestitve krije nadaljnje stroške dnevne oskrbe živali imetnik zavetišča (izvajalec javne službe), v katerem je žival nameščena.

Besedilo četrtega odstavka je oblikovano na podlagi osmega odstavka 31. člena Zakona o zaščiti živali /ZZZiv/, ki določa, da če zapuščene živali ni mogoče oddati, po 120 dneh od dneva, ko je bila nameščena v zavetišče, stroške dnevne oskrbe živali krije Republika Slovenija.

7 Viri financiranja javne službe

12. člen

(viri financiranja storitev)

(1) Izvajalec javne službe pridobi sredstva za vzpostavitev zavetišča iz:

- proračuna občine;
- proračuna Republike Slovenije za gradbena dela in opremo, vendar največ do višine 50% njihove dejanske vrednosti, če je investicija v skladu s pogoji, ki jih predpiše minister;
- drugih virov (darila, donacije ipd.).

(2) Izvajalec javne službe pridobiva sredstva za delovanje zavetišča:

- iz proračuna občine;
- iz proračuna Republike Slovenije, če gre za društvo, ki deluje v javnem interesu;
- iz plačila stroškov v zvezi z zapuščenimi živalmi;
- iz drugih virov.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi 33. člena Zakona o zaščiti živali /ZZZiv/, ki določa, da imetnik zavetišča pridobi sredstva za vzpostavitev zavetišča iz naslednjih virov:

- proračuna lokalne samoupravne skupnosti;
- proračuna Republike Slovenije za gradbena dela in opremo, vendar največ do višine 50% njihove dejanske vrednosti, če je investicija v skladu s pogoji, ki jih predpiše minister;
- drugih virov (darila, donacije ipd.)

Sredstva za delovanje zavetišča pa pridobi iz naslednjih virov:

- iz proračuna lokalne samoupravne skupnosti;
- iz proračuna Republike Slovenije, če gre za društvo, ki deluje v javnem interesu;
- iz plačila stroškov v zvezi z zapuščenimi živalmi;
- iz drugih virov.

8 Cene storitev javne službe

13. člen

(oblikovanje cen)

- (1) Cene javne službe se določijo s cenikom, ki ga na predlog izvajalca javne službe potrdi občinski svet in upravni organ, pristojen za veterinarstvo.
- (2) Cene iz prvega odstavka tega člena se oblikujejo v skladu z zakonom, ki ureja področje zaščite živali in podzakonskimi predpisi, ki so izdani na njegovi podlagi.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano v skladu z določilom pete alineje 7. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da lokalna skupnost z odlokom za posamezno javno službo določi tudi način oblikovanja virov financiranja gospodarskih javnih služb.

Besedilo prvega odstavka je oblikovano na podlagi prvega odstavka 29. člena Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/, ki določa, da je občinski svet najvišji organ odločanja o vseh zadevah v okviru pravic in dolžnosti občine ter na podlagi enajstega odstavka 31. člena Zakona o zaščiti živali /ZZZiv/, ki določa, da cenik zavetišča potrdi upravni organ, pristojen za veterinarstvo.

Besedilo drugega odstavka je oblikovano na podlagi desetega odstavka 31. člena Zakona o zaščiti živali /ZZZiv/, ki določa, da podrobnejša merila za izračun stroškov iz petega in devetega odstavka 31. člena Zakona o zaščiti živali /ZZZiv/ predpiše minister. V skladu s petim odstavkom 31. člena Zakona o zaščiti živali /ZZZiv/ občina krije stroške:

- odlova in prevoza živali;
- veterinarskega pregleda živali ob namestitvi;
- veterinarske oskrbe živali ob namestitvi, če je ta potrebna;
- označitve, sterilizacije in kastracije živali;
- stroške dnevne oskrbe živali v zavetišču za prvih 30 dni, razen v primerih iz tretjega odstavka 31. člena Zakona o zaščiti živali /ZZZiv/.

V skladu z devetim odstavkom 31. člena Zakona o zaščiti živali /ZZZiv/ stroški dnevne oskrbe živali obsegajo zagotavljanje potreb po hrani, vodi in ustrezno veterinarsko oskrbo.

Na tem mestu je potrebno opomniti na prvi odstavek 27. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zaščiti živali /ZZZiv-E/ (Uradni list RS, št. 159/2021), ki določa, da minister izda predpis iz desetega odstavka spremenjenega 31. člena zakona (podrobnejša merila za izračun stroškov iz petega in devetega odstavka 31. člena Zakona o zaščiti živali /ZZZiv/), v dveh letih od uveljavitve Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zaščiti živali /ZZZiv-E/.

9 Vrsta in obseg objektov in naprav, potrebnih za izvajanje javne službe

14. člen

(infrastruktura lokalnega pomena)

- (1) Za izvajanje javne službe občina zagotovi zavetišče, če občina ne zagotovi zavetišča, ga mora zagotoviti izvajalec javne službe.
- (2) Objekte za izvajanje javne službe pomoči, oskrbe in namestitve zapuščenih živali v zavetišču lahko pod enakimi, z zakonom, tem odlokom in drugimi občinskimi predpisi uporablja vsakdo.

Obrazložitev:

Besedilo prvega odstavka je oblikovano na podlagi določila šeste alineje 7. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da se z odlokom o načinu opravljanja javne

službe določi tudi vrsta in obseg objektov in naprav, potrebnih za izvajanje gospodarske javne službe, ki so lastnina lokalne skupnosti ter del javne lastnine, ki je javno dobro in varstvo, ki ga uživa.

Na tem mestu moramo opomniti na drugi in tretji odstavek 27. člena Zakona o zaščiti živali /ZZZiv/, ki določata, da je zagotovitev zavetišča lokalna zadeva javnega pomena, ki se izvršuje kot javna služba, pri čemer mora biti na vsakih 800 registriranih psov v občini zagotovljeno eno mesto v zavetišču. Imetnik zavetišča pa je lahko občina oziroma vsaka fizična ali pravna oseba, ki izpolnjuje predpisane pogoje.

Z besedilom drugega odstavka pa je določeno, da lahko navedene objekte pod enakimi, z zakonom ter s tem odlokom in drugimi občinskimi predpisi uporablja vsakdo.

10 Svet zavetišča

15. člen

(svet zavetišča)

(1) Svet zavetišča imenuje Občinski svet Občine Divača.

(2) Svet zavetišča opravlja naslednje naloge:

- nadzoruje delo zavetišča;
- določa višino prispevkov, ki jih plačujejo skrbniki v zvezi z zapuščenimi živalmi;
- skrbi za promocijo zavetišča in za pridobivanje sponzorskih sredstev.

Obrazložitev:

Besedilo prvega odstavka je oblikovano v skladu z drugim odstavkom 10. člena Pravilnika o pogojih za zavetišča za zapuščene živali (Uradni list RS, št. 45/00 in 78/04), ki določa, da svet zavetišča imenuje lokalna skupnost oziroma lokalne skupnosti, katerih območje s svojim delovanjem pokriva zavetišče.

Na tem mestu je potrebno opomniti na tretji odstavek 10. člena Pravilnika o pogojih za zavetišča za zapuščene živali (Uradni list RS, št. 45/00 in 78/04), ki določa, da svet zavetišča obvezno sestavljajo:

- predstavnik lokalne skupnosti oziroma lokalnih skupnosti, katerih območje s svojim delovanjem pokriva zavetišče;
- predstavnik Veterinarske uprave Republike Slovenije, ki ga določi predstojnik uprave;
- predstavnik društva za zaščito živali, ki deluje na območju, kjer je zavetišče;
- predstavnik imetnika zavetišča, razen če je imetnik zavetišča društvo za zaščito živali ali lokalna skupnost, na območju katere je zavetišče.

Besedilo drugega odstavka je oblikovano na podlagi prvega odstavka 10. člena Pravilnika o pogojih za zavetišča za zapuščene živali (Uradni list RS, št. 45/00 in 78/04), ki določa, da zavetišče mora imeti svet zavetišča, ki:

- nadzoruje delo zavetišča;
- določa višino prispevkov, ki jih plačujejo skrbniki v zvezi z zapuščenimi živalmi;
- skrbi za promocijo zavetišča in za pridobivanje sponzorskih sredstev.

11 Nadzor nad izvajanjem javne službe

16. člen

(nadzorni organ)

- (1) Nadzor nad izvajanjem določil tega odloka izvaja občinska uprava občine.
- (2) Pri izvajanju nadzora lahko občinska uprava izdaja odločbe ter odreja druge ukrepe, katerih namen je zagotoviti izvrševanje določb tega odloka.
- (3) Pristojni organ občinske uprave občine ima pravico kadarkoli vpogledati v evidence, ki jih je dolžan voditi izvajalec javne službe, pri čemer je dolžan spoštovati določila zakona, ki ureja varstvo osebnih podatkov.
- (4) Izvajalec javne službe najmanj dvakrat letno poroča o opravljenih nalogah iz 8. člena tega odloka občini za katero izvaja javno službo ter enkrat letno upravnemu organu pristojnemu za veterinarstvo.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila prvega odstavka 50.a člena Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/, ki določa, da občinska uprava opravlja nadzorstvo nad izvajanjem občinskih predpisov in drugih aktov, s katerimi občina ureja zadeve iz svoje pristojnosti. Za opravljanje navedenega nadzorstva se v okviru občinske uprave lahko ustanovi občinska inšpekcija. Inšpekcijsko nadzorstvo neposredno opravljajo občinski inšpektorji kot uradne osebe s posebnimi pooblastili in odgovornostmi, v skladu z zakonom, s katerim je urejen inšpekcijski nadzor.

Na tem mestu moramo opomniti na četrti odstavek 28. člena Zakona o zaščiti živali /ZZZiv/, ki določa, da imetnik zavetišča najmanj dvakrat letno poroča o opravljenih nalogah lokalni skupnosti (občini), za katero izvaja javno službo ter enkrat letno upravnemu organu, pristojnemu za veterinarstvo.

12 Končna določba

17. člen

(prenehanje veljavnosti)

Z dnem uveljavitve tega odloka preneha veljati Odlok o podelitvi koncesije za opravljanje javne službe zavetišča za zapuščene živali na območju Občine Divača (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 47/2022).

Obrazložitev:

Z besedilom je določena t.i. abrogacijska (lat. abrogatio = popolna razveljavitev, tudi odprava) klavzula s katero mlajši pravni akt popolnoma razveljavlja starejši pravni akt.

18. člen

(objava in začetek veljavnosti)

Ta odlok začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem glasilu slovenskih občin.

Številka:

Datum:

Občina Divača
Alenka Štrucl Dovgan, županja

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila 66. člena Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/, ki določa, da morajo biti statut in predpisi občine objavljeni, veljati pa začnejo petnajsti dan po objavi, če ni v njih drugače določeno. Statut in drugi predpisi občine se objavijo v uradnem glasilu (npr. Uradnem glasilu slovenskih občin).

PREDLOG SKLEPA

Na podlagi 16. člena Statuta Občine Divača (Uradno glasilo slovenskih občin št. 4/14, 24/14, 9/15, 55/17, 4/19 in 7/21) je Občinski svet Občine Divača na svoji ... redni seji, dne ... sprejel naslednji

SKLEP

1. člen

V prvem branju se potrdi Odlok o načinu opravljanja obvezne občinske gospodarske javne službe pomoči, oskrbe in namestitve zapuščenih živali v zavetišču na območju Občine Divača v predlagani obliki.

2. člen

Ta sklep začne veljati takoj.

Županja Občine Divača
Alenka Štrucl Dovgan

Sklep prejmejo:

- Občinska uprava
- arhiv, tu.

